

AMEG Kunst en waarneming
bezoek aan de expositie van Joseph Beuys
Groeten van de Euraziaat

Museum van hedendaagse kunst te Antwerpen (M HKA)

Woensdag 20 december 2017 en vrijdag 12 januari 2018
o.l.v. Loucas van den Berg

© Loucas van den Berg

*De mens is vrij, vrij werkelijk, werkelijk vrij. Zacht en hard, groots en nietig,
links en rechts. Liefde en dood, diep in en gestrekt uit, goud en slakkenbruin.*

*Alles roert zich. De gekste dingen komen tevoorschijn. Heffen zich op,
verenigen zich. Stilte en geluid, liefde en dood, hemel en aarde, evenals grote
en kleine planten die spelen op de wind.*

Uit het gedicht *De mens is vrij* van Loucas van den Berg

Beste kunstliefhebber,

Van harte nodig ik je uit om met mij in het kader van de AMEG Kunst - en waarnemingsopleiding een **voor iedereen toegankelijk bezoek** te brengen aan de tentoonstelling: *Joseph Beuys - Groeten van de Euraziat.* Deze dag staat op zich, je kan los van de kunstopleiding hiervoor inschrijven. De expositie onderzoekt zowel de activiteiten van Beuys in Antwerpen in de jaren zestig en zeventig, als zijn relevantie voor een nieuwe generatie. Het bezoek past perfect in het onderzoek dat ik doe naar het werken met de thema's, gedachten, performances en tekeningen met als inspiratiebron Joseph Beuys die ik in een boek zal gaan publiceren. Naast oefeningen bevat het boek ook beelden en tekeningen naar aanleiding van het werken met Beuys. Verder komt Joseph Beuys en zijn werkwijze regelmatig terug in mijn kunsttrajecten en -retraites zoals onlangs in oktober in Limburg waar de AMEG een kunstretraite wijdde aan de kunstenaars Joseph Beuys (1921-1986) en Wassily Kandinsky (1866-1944).

Kandinsky en Beuys en het opbloeien van de vrije geest

Ik heb over beide kunstenaars geschreven in mijn boek: *Kandinsky en het opbloeien van de vrije geest. De visie, oefeningen en meditatie van een spiritueel schilder.* (2010) Het is gebaseerd op nooit eerder uitgebracht lesmateriaal van Kandinsky. Tevens lezen we in het boek over de wijze waarop Joseph Beuys dit materiaal op zijn eigen wijze heeft verwerkt. In het boek beschrijf ik oefeningen waarin we leren om te gaan met niet creatief zijn, met tegenstrijdigheden in ons, met zwart en wit, loskomen van de vorm, aandacht hebben voor wat is, vrij kunnen bewegen en geen oordelen hebben. Zo komen we in een kunstzinnig proces. In dit proces kan alles als materiaal gebruikt worden. Een dagboekfragment, plaatselijke natuurvormen, beweging, foto's, teken- en verfspullen en objecten.

Het is niet nodig om een getrainde kunstzinnige achtergrond te hebben. Joseph Beuys zei hierover: *ieder mens is een kunstenaar.* Dit betekent dat ieder mens een vonk heeft en creatief gemaakt kan worden in zijn gedachten en handelingen. Hij hoeft geen kunstenaar te zijn in de gebruikelijke zin van het woord maar kan zijn leven wel beweging geven, oude inhouden omvormen, van zijn plek afkomen en zijn blik verruimen. Hij kan eenvoudig een ander helpen, een tijdje voor zich uitstaren en het geheel van de dingen zien, doordringen in zijn oude overtuigingen en zien wat hem of haar tegenhoudt. Hij kan zichzelf steeds opnieuw uitvinden zonder het van de daken te schreeuwen, hij kan transformeren, loslaten en dingen achter zich laten. Hij kan zich uit een vastgeroest leven werken,

zonder illusies of valse verlangens maar van moment tot moment aandachtig en open zichzelf leren volgen en bevragen.

Joseph Beuys

Joseph Beuys is geïnspireerd door de expressieve stijl van Kandinsky die van binnenuit komt. Zijn leven is raadselachtig en omgeven door mythen. Zo zou hij in WOII zijn neergeschoten en gered door Tartaren die hem in vet en vilt zouden hebben gewikkeld. Dit werden later belangrijke materialen voor hem. Hij werkte niet met verf maar met *Braunkreuz*, ijzerchloride, hazenbloed, chocolade en aarde. Zijn performances met vilt, vet en dieren zoals de dode haas en de coyote maakten hem bekend bij een groter publiek. Dieren zoals hert, haas, eland en zwaan die hij in het landschap van Kleve terugvond spelen een belangrijke rol in zijn tekenwerk.

Beuys begint als beeldhouwer en tekenaar na de Tweede Wereldoorlog. In de jaren 60 sluit hij zich aan bij de performancekunstenaars van de Fluxusgroep. Beuys is van mening dat hij door middel van performances veel directer en dieper op zijn publiek kan inspelen. Op deze wijze kan hij zijn toeschouwers de maatschappelijke, kosmische en op de natuur georiënteerde thema's van zijn tekeningen en discussies op emotioneel, spiritueel en intellectueel niveau laten ervaren.

***Eurasienstab (Eurazische Staf)* in de Wide White Space Gallery in Antwerpen**

De expositie in het M HKA is naar deze performance genoemd. In de film die naar aanleiding van de performance *Eurasienstab* gemaakt is, voert Joseph Beuys een ritueel uit waarbij de vier windrichtingen van het fictieve werelddeel Eurazië symbolisch met elkaar worden verenigd. De kunstenaar draagt met vilt bedekte metalen schoenen terwijl hij de hoeken van de kamer insmeert met vet. Eurazië is in Beuys' optiek een utopische combinatie van Europa en Azië en van west en oost. De Eurasienstab, een lange koperen kromstaf, wordt door Beuys gebruikt om de intellectuele en spirituele eigenschappen van deze werelddelen symbolisch met elkaar te verbinden. De begeleidende orgelmuziek is gecomponeerd door Henning Christiaansen en is later aan de film toegevoegd.

AMEG rondleiding, waarneming en oefening

We zullen deze dagen in het Antwerpse museum de beelden, installaties en video's van Joseph Beuys bekijken en in de loop van de middag met elkaar bespreken wat deze expositie en de impressies die we hebben opgedaan voor ons betekenen. We creëren hiervoor een ruimte. Iedereen is welkom om deze dagen en deze bijzondere wijze van lesgeven mee te maken. Loucas en de AMEG hebben internationale ervaring met het bezoeken van musea, kunstenaars en kunstzinnige leslocaties waar kunst, maatschappij, spiritualiteit en expressie met elkaar worden verbonden. Volg ons op www.ameg.nl.

Opgave via mail: amegnijmegen@gmail.com of telefonisch via 0031-(0)625423838 met voorkeur voor een dag. Kosten zijn 25 euro pp per dag exclusief entree. Je bent van deelname verzekerd na ontvangst van deelnamekosten op rekening NL36INGB0002090304 t.n.v. L.G.J. van den Berg te Nijmegen o.v.v. Kunst en waarneming M HKA - 20 december 2017 of 12 januari 2018.

Het programma zal tussen 11.00 en 16.00 uur plaatsvinden. Je zorgt zelf voor je lunch. Minimaal aantal inschrijvingen per dag: 10 personen. Je wordt tijdig hierover geïnformeerd alsmede over aanvullende praktische zaken.

© Loucas van den Berg